

Prožitkové učení

Abychom mohli v MŠ hovořit o prožitkovém učení, měly by řízené činnosti připravované učitelkou mít následující znaky:

- ***spontaneita***

Spontaneitou nazýváme jednání dětí, kdy nabízené činnosti realizují na základě vlastní aktivity, vlastního rozhodnutí bez vnější motivace pedagogem. Hovoří se o tzv. vnitřním puzení, které děti vede k výběru, co budou dělat, na čem budou pracovat.

Učitelka si při plánování a realizaci činností klade zpravidla tyto otázky:

- Připravila jsem takovou nabídku, aby si z ní mohly vybírat všechny děti?
- Přistupují děti k činnostem aktivně, samy ze svého vlastního popudu?

- ***objevnost***

Objevnost znamená, že při činnostech, které jsou dětem nabízeny jako problém, mají možnost experimentovat, objevovat něco nového a nalézat vlastní řešení nebo postupy. Děti při řešení využívají vlastní zkušenosti, které se obohacují a ony postupně pronikají do souvislosti mezi věcmi a jevy. Z takového poznávání mají radost a pocit uspokojení. Pronikají tak do reality života.

Učitelka si při plánování a realizaci činností klade zpravidla tyto otázky:

- Integruji nové poznatky do starých?
- Navazuji na staré, stanovím je jako problém?
- Jsou vybrané poznatky z nejbližšího okolí, to co děti žijí?
- Podařilo se mi je pojímat v logických souvislostech?
- Připravila jsem činnosti tak, aby umožňovaly dětem samostatně objevovat, řešit a tím si uspořádávat, zpracovávat a uplatňovat své dosavadní zkušenosti?

- ***komunikativnost***

Tento znak má spojitost s kooperací (spoluprací). Pokud jsou činnosti, prostřednictvím kterých děti plní úkoly naplánovány tak, aby se na nich musela podílet skupina dětí, nebo alespoň dvojice, budou se muset domlouvat, rozhodovat kdo bude co dělat, jaký bude postup práce. Je důležité nezaměřovat komunikaci nad řešením situace, problému který jsme připravily, která je naším cílem za „povídání“ si dětí. Pokud si děti při činnosti povídají o „něčem jiném“, svědčí to o skutečnosti, že nejsou do práce hluboce ponořeny, dělají ji spíše mechanicky a učení prožitkem nenastává nebo je minimální.

Učitelka si při plánování a realizaci činností klade zpravidla tyto otázky:

- Zorganizovala jsem činnosti tak, aby při nich musely děti komunikovat (verbálně i neverbálně)?
- Obsahovaly zvolené činnosti prvky kooperace, tedy nutnost spolupracovat?

- **aktivita a tvořivost**

Aktivita a především tvořivost nenastane, pokud jsou dětem poskytovány hotové návody, vyžadovány konkrétní postupy. Podporuje je zejména prostředí bohaté na podněty, různorodé materiály a pomůcky.

Učitelka si při plánování a realizaci činností klade zpravidla tyto otázky:

- Promyslela jsem a připravila prostředí tak, aby se děti mohly rozhodovat mezi činnostmi, měly možnost experimentovat, hledat a volit vlastní postupy?
- Měly dostatek materiálu a pomůcek pro možnost různých postupů?

- **konkrétnost**

Konkrétnost znamená, že činnosti připravované pro děti nemají verbální formu „povídání o“, při které jsou dětem převážně předávány hotové informace a poznatky. Jsou to naopak přímé aktivity, kdy děti něco dělají, vytvářejí, zkoumají,

Učitelka si při plánování a realizaci činností klade zpravidla tyto otázky:

- Připravila jsem konkrétní činnosti, při nichž děti „dělají“, řeší...?
- Neužívám příliš povídání o...?

- **celostnost**

V souvislosti s tímto znakem je jako vystihující uváděn výrok Piageta, že „dítě myslí rukama“. Naznačuje, že se jedná o využití smyslů při činnostech dětí. Čím více se jich podaří zapojit, tím intenzivnější je prožívání dětí a účinnost jejich vzdělávání.

Učitelka si při plánování a realizaci činností klade zpravidla tyto otázky:

- Naplánovala jsem činnosti tak, aby „procházely rukama“ děti?
- Uplatní se při činnostech více smyslů najednou?